

ESEU

Bioetică socială versus valori creștine: perspective de interconexiune

Ion Banari^{1*}

¹*Catedra de filosofie și bioetică, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Chișinău, Republica Moldova.*

Autor corespondent:

Ion Banari, doctorand, lector univ.

Catedra de filosofie și bioetică

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”

bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 194^B, Chișinău, Republica Moldova, MD-2004

e-mail: ion.banari@usmf.md

Ce nu este cunoscut, deocamdată, la subiectul abordat

Mecanismele de analiză a nivelului de bioetizare a comunităților creștine și gradul de adaptare a bioeticii la convingerile creștine.

Ipoteza de cercetare

Studierea particularităților actului religios creștin pentru a stabili componentele sale, care pot fi implicate în dezbaterile bioeticii sociale și cu aplicabilitate în practica medicală.

Noutatea adusă literaturii științifice din domeniu

S-au identificat aspectele doctrinar, moral și normativ ce interpretează actul religios creștin și formele lor de participare în procesul de bioetizare a comunităților creștine și gradul de adaptare a bioeticii la constituentul creștin.

Rezumat

Introducere. Una din premisele apariției bioeticii reprezintă prodigioasa dezvoltare a tehnologiilor biomedicale, care avea și are ca obiectiv central crearea de noi posibilități de menținere a biosului uman. Treptat această tendință a cuprins întreaga existență a omului ce a provocat gradual o diversitate de poziții și orientări morale. Din aceste considerente, s-a realizat un nou mod de abordare a atitudinilor bioetice, dintr-o nouă perspectivă în contextul bioeticii sociale, unde pluralismul moral să fie segmentat după anumite criterii metodologice.

Material și metode. Cercetarea pluralismului moral contemporan implică două faze investigaționale: (1) modalitatea redirectionării bioeticii, începând cu multitudinea de teorii influente în practica socială și culminând cu metodologia

ESSAY

Social bioethics versus Christian values: perspectives of interconnection

Ion Banari^{1*}

¹*Chair of philosophy and bioethics, Nicolae Testemitanu State University of Medicine and Pharmacy, Chisinau, Republic of Moldova.*

Corresponding author:

Ion Banari, PhD-student, lecturer

Chair of philosophy and bioethics

Nicolae Testemitanu State University of Medicine and Pharmacy

194^B, Stefan cel Mare si Sfant ave., Chisinau, Republic of Moldova, MD-2004

e-mail: ion.banari@usmf.md

What is not known yet, about the topic

The mechanisms for analyzing the bioethization level of the Christian communities and the adaptability of bioethics at Christian beliefs.

Research hypothesis

Studying the particularities of the religious Christian act to determine its components that may be involved in social bioethical debates and with application in medical practice.

Article's added novelty on the scientific topic

Doctrinal, moral and normative issues, that interpret the religious Christian act and their forms of participation in the bioethization process of Christian communities and the adaptability degree of bioethics to the Christian constituent, were identified.

Abstract

Introduction. One of the appearance premises of bioethics is the prodigious development of biomedical technologies, which also had and has as a central aim the creation of new opportunities for maintaining human bios. Gradually this trend has gripped the whole man's existence which progressively provoked a variety of positions and moral guidance. On these grounds, it has been developed a new approach to bioethical attitudes, from a new perspective in the context of social bioethics, where moral pluralism has to be segmented by specific methodological criteria.

Material and methods. The research of contemporary moral pluralism involves two investigational phases: (1) how to redirect bioethics, starting with the multitude of influential theories in social practice and culminating with their research

cercetării lor; (2) implicațiile domeniilor ce se intercalează cu bioetica, ce presupune sistematizarea teoretico-practică a cunoștințelor care necesită adaptate sau bioetizate în rândul maselor (în cazul nostru domeniul ce intercalează cu bioetica este teologia creștină). Aceste niveluri de abordare permite studiului a interpreta problema prin câmpul conceptual și metodologic al bioeticii sociale.

Rezultate. Relațiile de temelie în actul religios creștin (om-divinitate și invers, om-societate; om-natură) de obicei sunt interpretate doctrinar, moral și normativ. Apariția unor noi cerințe morale în societate (atitudinea față de avort, inseminarea artificială, eutanasiie, homosexualitate etc.), care potențial pot determina și chiar provoacă în unele regiuni tensiuni sociale, contribuind la respingerea lor. Înainte de a implementa o atitudine novatorie în sfera socială se cere a observa punctele tradiționale creștine care manifestă rezistență, apoi de ce natură sunt ele. Reieșind din natura lor (valorile creștine) putem stabili granițele dintre gradul de bioetizare a societății și nivelul adaptării bioeticii la ea.

Concluzii. Bioetica socială prin instrumentariile sale metodologice reprezintă o punte practică în clarificarea pluralismului moral și reactualizarea componentelor sociale ce opun rezistență noilor cerințe etice. Respectivul reper teoretic vin să faciliteze actul medical contemporan.

Cuvinte cheie: bioetica socială, practica medicală, teologie, valoare creștină.

Introducere

Este incontestabil faptul că unele din premisele apariției bioeticii reprezintă prodigioasa dezvoltare a tehnologiilor biomedicale, care avea și are ca obiectiv central crearea de noi posibilități de menținere a biosului uman. Treptat această tendință cuprinde întreaga existență a omului, inițial cuprindea posibilitățile și dilemele legate de începutul vieții, a mijloacelor de prelungire, menținere a ei, culminând cu dificultățile survenite în ultima perioadă a vieții umane. Acest câmp practic al bioeticii a fost și este unul destul de polemicat, unde s-a ajuns progresiv la o cantitate enormă de informație cu multiple poziții și orientări, iar omul contemporan nu mai știe care ar fi soluția. Dacă nu demult problema fundamentală a bioeticii încerca să răspundă la întrebarea, cum pot fi reglementate subiectele ei sau ce context moral poate fi utilizat? Astăzi accentual cade de fapt pe interogația, care din reglementările existente clarifică dilemele? Ce criteriu metodologic poate fi utilizat la redimensionarea implicațiilor spiritual-morale în spațiul biomedical? Cu siguranță, aici se cere un nou mod de abordare, o restructurare a intereselor și atitudinilor bioetice, dintr-o nouă perspectivă, unde pluralismul moral să fie segmentat după anumite criterii metodologice.

Material și metode

Cercetarea abordează raportul dintre etica viului și valorile creștine prin conținutul conceptual și metodologic al bio-

methodology; (2) the implications of areas that are interjected with bioethics, which involves systematizing theoretical and practical knowledge which need to be adapted among the masses (in our case the domain which interjects with bioethics is the Christian theology). These levels of approach allows the study to interpret the issue through the conceptual and methodological field of social bioethics.

Results. The relationships foundation in Christian religious act (human-divinity and vice versa, man-society, man-nature) are usually interpreted doctrinal, moral and normative. The emergence of new moral requirements in society (attitude towards abortion, artificial insemination, euthanasia, homosexuality etc.), which potentially can cause, and are even causing, social tensions in some regions, contributing to their rejection. Before implementing an innovating attitude in the social sphere it is required to observe the traditional Christian points of view which exhibit resistance, then to observe what kind are they. Given the nature (the Christian values) we can determine the boundaries between the society's degree of bioethization and the adaptation level of bioethics to the society.

Conclusions. Social bioethics, through its methodological instrumentation, is a practical bridge in clarifying moral pluralism and updating social components that resist new ethical requirements. These theoretical guidelines come to facilitate the medical contemporary act.

Key words: social bioethics, medical practice, theology, Christian value.

Introduction

It is undeniable that some of the preconditions for the emergence of bioethics is the prodigious development of biomedical technologies, which had and has as a central aim creating new opportunities for maintaining human bios. Gradually this trend encompasses the entire human existence, initially it included possibilities and dilemmas related to the beginning of life, to the means of extending, maintaining it, culminating with the difficulties that occurred in the last period of human life. This practical field of bioethics was and is quite debated, it has progressively reached an enormous amount of information with multiple positions and orientations, and the contemporary man does not know which would be the solution. If not so long ago the fundamental issue of bioethics tried to answer the question, how can the topics covered or what moral context can be used? Today the emphasis is in fact on the question, which of the existing regulations clarifies the dilemmas? What methodological criteria can be used to resize the spiritual - moral implications in biomedical space? Certainly here is required a new approach, a restructuring of the interests and attitudes of bioethics from a new perspective, where moral pluralism is segmented according to certain methodological criteria.

Material and methods

The research addresses the relation between the ethics of life and Christian values by conceptual and methodological

eticii sociale. Fondatorul acestei noi direcții metodologice de abordare a problemelor eticii viului este bioeticianul autohton Teodor N. Țirdea. Astfel, elemente – cheie al respectivului fenomen, în studiile sale, reprezintă *societatea și bioetica*. Aceste noțiuni sunt redade ca fiind „sisteme deschise, aliniare, dezechilibrate și autoorganizate și cu o structură complicată, permanent interacționează între ele și se interinfluențează: dintr-o parte, societatea bioetizându-se, permanent, tot mai mult și mai mult se socializează, pe de altă parte, etica cu prefixul „bio” venind în relație cu sociumul și contactând cu membrii acestuia, sub presiunea tradițiilor și obiceiurilor socioculturale, dogmelor religioase și particularităților naționale tot mai frecvent se adaptează la fragmentele sociosferei, adică se acomodează la valorile stabilite în comunitatea concretă la normele etice și chiar la cele juridice ale unui sau altui stat, ale unei sau altei regiuni ale lumii” [1, p. 96]. Cu alte cuvinte, sociobioetica este un fenomen care studiază procesele bioetizării societății și acomodării eticii biologice la sociumul concret într-o interacțiune și interconexiune strâns legată a acestora. Astfel, bioetica socială are ca scop aprecierea gradului de bioetizare a sociumului și a nivelului de adaptare a eticii biologice la spațiul uman. Fără o evaluare corectă a acestor două procese e foarte dificil, poate chiar imposibil, a estima activitatea sociumului în instruirea morală a populației vizavi de mediul ambiant, de toată vietatea, de o elaborare adecvată a strategiei de supraviețuire a omenirii [2, p. 7].

Rezultate și discuții

Această nouă orientare implică premise de cercetare cu referire, pe de o parte la modalitatea redirectionării bioeticii, începând cu multitudinea de opinii influente în practică și culminând cu metodologia interogării și cercetării respectivelor subiecte. Pe de altă parte, survin implicațiile domeniilor ce intercalează cu bioetica, ce presupune sistematizarea teoretico-practică a cunoștințelor, care necesită adaptate sau bioetizate în rândul maselor. Respectiv, în spațiu de intercalare a studiului survin convingerile creștine, iar obiectivul presupune structurarea premiselor axiologico-creștine în noua orientare a eticii viului – bioetica socială. Ultima constatare demarează cerința de a ordona anumite configurații valorice și religioase ce ar permite realizarea obiectivului propus. Prin urmare, interpretarea actului religios creștin este posibil prin trei aspecte: doctrinar, moral și normativ. Aspectul doctrinar redă cunoștințele categorice de inspirație divină și au un caracter neschimbător. Studiului dat îi sunt specifice pozițiile dogmatice cu referire la originea omului și condițiile sale divine. Dumnezeu l-a creat pe om după chipul Său și nu a fost creat oarecum, ci ia oferit capacitate să devină asemenea Lui. Respectiv, așa probleme ca reproducerea artificială, avortul, clonarea etc., necesită o abordare specială deoarece se referă la reproducerea umană, care este după chipul lui Dumnezeu. Chipul divin în om îl face pe el creator, momentul cheie ce survine aici reprezintă imperativul ca crearea umană să fie în asemănarea cu voința lui Dumnezeu. Dacă creația omului nu întrunește criteriile și legile după care a fost creat nu se poate împlini pe sine ca creatură a unei Ființe Supreme.

content of social bioethics. The founder of this new methodological direction of approaching the problem of the ethics of life is living local bioethicist Theodore N. Tirdea. Thus, the key elements of that phenomenon, in his studies, represent the *society and bioethics*. These concepts are shown as “open systems, nonlinear, unbalanced and self-organized and structurally complicated, constantly interacting and influencing one another: from one side, the society being more and more bioethical is socializing, on the other hand, ethic with the prefix “bio”, coming in relation with the *socium* and contacting with its members, under the pressure of socio-cultural costumes and traditions, religious dogmas and national particularities more frequently is adapting to the socio-sphere fragments, meaning it is adjusting to the values set in the concrete community to ethic norms and even judicial norms to one or another state of one or another region of the world” [1, p. 96]. In other words, socio-bioethics is a phenomenon that studies the processes of bioethization of society and the accommodation of biological ethics to the concrete *socium* in an interaction and interconnection closely linked to them. Thus, social bioethics aims assessing the degree of bioethization of the *socium* and the level of adaptation of biological ethics in human space. Without an accurate assessment of these two processes it is very difficult, perhaps even impossible, to estimate the activity of the *socium* in the moral instruction of the population concerning the environment, the whole creature, the appropriate developing of the strategy for survival of mankind [2, p. 7].

Results and discussion

This new approach involves premises research with reference, on the one hand on how bioethics is redirected, starting with the plurality of influential opinions in practice and culminating with the interrogation and researching methodology of the respective subjects. On the other hand, implications of the areas that interleaves with bioethics occur, which involves the theoretical and practical systematizing of knowledge, which need to be adapted or to become bioethical among the masses. Respectively, in the area interleaving study Christian beliefs occur and the objective requires structuring the axiological Christian assumptions in the new orientation of the living ethics – social bioethics. The last observation launches the requirement to order specific religious configurations and of value that would allow the achievement of the given objective. Therefore, the interpretation of the Christian religious act is possible through three aspects: doctrinal, moral and normative. Doctrinaire aspect renders the categorical knowledge of divinely inspiration and has an unchanging character. To this given study are specific the dogmatic positions with reference to the origin of man and his divine conditions. God has created man in His own image and was not created somehow, but He offered capacity to become like Him. Accordingly, such issues as artificial reproduction, abortion, cloning, etc., require special treatment as it relates to human reproduction, which is the image of God. The divine image in man makes Him creator, the key moment that occurs here is the imperative that the human creation will be in the likeness of God’s will. If the creation of

În această ordine de idei, apare întrebarea: se poate bioetiza comunitatea creștină or/și adapta bioetica la convingerile tradiționale religioase ale sociumului, când survine elemente dogmatice (în cazul unei eventuale confruntări în cadrul acesteia), și dacă da – cum, iar dacă nu – de ce? Răspunsul la această întrebare este unul dificil, deoarece convingerile doctrinare creștine reprezintă preponderent latura tradițională a societății contemporane, iar inovațiile științifice și tehnologice medicale de multe ori sunt considerate drept „malefice” din cauza necunoașterii rolului valorilor creștine în procesul implicării acestora în redresarea stării de sănătate și chiar viața omului în ansamblul. Însă cunoștințele bioetice constituie un rezultat al progresului și astfel apare clasică problema referitor la tradiție și progres. Printre acestea, lucrurile ar lua altă întorsătură logică, dacă analizăm această problemă după criteriul ierarhizării valorilor (după T. Vianu și Petre Andrei), unde valorile religioase după calitățile sale reprezintă valori personale, spirituale, scopuri etc. [3, p. 72-74; 4, p. 99], în acest sens se află în fruntea ierarhiei valorilor sociale. Acest fapt conduce la constatarea că pentru societatea creștină în deciziile sale cu referire la dilemele de bioetică medicală va prevala aceste adevăruri teologice. Prin urmare, bioetizarea comunității creștine atunci când sunt astfel de valori religioase cum ar fi: creație divină, chipul și asemănarea, eternitatea, nu poate avea loc, deoarece sunt valori personale, spirituale, scopuri etc. Manifestarea lor în societate este destul de subtilă, iar dacă sunt lezate, provoacă controverse în comunitatea umană. În acest sens, răspunsul este logic, cunoștințele bioetice necesită adaptare la societatea creștină, când sunt implicate valori doctrinare.

Aspectul moral, spre deosebire de cel doctrinar, este unul dinamic și aceasta nu că ar exclude pe cel din urmă, ci încearcă să abordeze Adevărul divin (redat prin dogme) în forme specifice fiecărei epoci istorice pe care le trece creștinătatea. Printre acestea, dezvoltarea tehnologiilor biomedicale au depășit interpretările spiritual-morale clasice ceea ce provoacă pentru comunitatea creștină o profundă îngrijorare. În încercarea de a prezenta o atitudine față de problemele de bioetică, atât de larg dezbătute în lumea contemporană, comunitățile eclesiastice pornesc abordarea situației de la anumite imperative: Revelația divină care este un dar prețios al lui Dumnezeu, libertatea inalienabilă și demnitatea asemănării cu Dumnezeu a persoanei (Filipeni 3, 14), atingerea desăvârșirii eterne (Matei 5, 48) și îndumnezeirea (II Petru 1, 4), adaugă sau/și revizuieste unele atitudini față de problemele etice.

Raportarea valorilor creștine la contextul social duce la apariția unui proces dinamic în cadrul său, de conștientizare a faptului că omnia se găsesc în continuu prefacere, de înnoire, dezvoltare și progres. Imperativul impus comunității creștine este de a nu fi pasivă în mijlocul unei asemenea tendințe. Deși dogmele religioase determină morală creștină, ultima abordează tendințele umane pe măsura mentalității lor, a tiparelor lor, a exigențelor lor și a idealurilor lor moderne. Societatea creștină și comunitatea umană în general sau generat evolutiv reciproc, au crescut social paralel. Așadar se observă elemente legate de procesul de adaptare a cadrului

man doesn't meet the criteria and the laws by which he was created he cannot fulfill himself as a creature of a Supreme Being.

In this respect, the question arises: can the Christian community become bioethical or/and adapt bioethics to traditional religious beliefs of the *socium*, when dogmatic elements arrive (for a possible confrontation within it), and if so – how, and if not – why? The answer to this question is difficult because the Christian doctrinal beliefs mostly represent the traditional side of the contemporary society, and the scientific, technological and medical innovations are often regarded as “evil” because of the ignorance of the role that Christian values have in their involvement in the recovery of human health or even life as a whole. But bioethical knowledge is a result of progress and this is where the classical problem regarding tradition and progress appears.

Among them, things would take another logical turn, if we analyze this issue based on the hierarchy of values criterion (after T. Vianu and Petre Andrei), where religious values after his qualities are personal qualities, spiritual qualities, goals etc. [3, pp. 72-74; 4, p. 99] in this regard they top the hierarchy of social values.

This leads to the conclusion that for the Christian society in its decisions with regard to medical bioethical dilemmas these theological truths prevail. Therefore, the bioethization of Christian community when there exist such religious values such as divine creation, image and likeness, eternity, can not take place because the values are personal, spiritual, goals etc. Their manifestation in society is quite subtle, and if they are damaged they cause controversies in the human community. In this sense, the answer is logical, bioethical knowledge needs to be adapted to Christian society when doctrinal values are involved.

The moral aspect, unlike the doctrinal one, is dynamic and not because it excludes the latter, but tries to address the Divine Truth (rendered by dogma) in forms specific to every historical era that Christianity passes. Among these, the development of biomedical technologies has overcome classic spiritual and moral interpretations, which causes deep concern for the Christian community. In an attempt to present an attitude to the problems of bioethics so widely debated in the contemporary world, ecclesiastical communities start addressing the situation from certain imperatives: Divine Revelation which is a precious gift of God, inalienable freedom and the dignity of likeness to God of the person (Philippians 3, 14), reaching eternal perfection (Matthew 5, 48) and deification (II Peter 1: 4), add or/and revises some attitudes towards ethical issues.

Reporting the Christian values to the social context results in a dynamic process within it, a process of awareness that humanity is in continuous transformation, renewal, development and progress. The imperative imposed to the Christian community is not to be passive in the midst of such trends. Although Christian religious dogma causes Christian moral, the latter address human trends after their mentality, their patterns, their demands and ideals of their modern ideals.

existențial creștin la aspirațiile progresive ale omenirii [5, p. 360]. Prin urmare, acest aspect face posibil acomodarea valorilor creștine la unele cerințe de bioetică.

Aici relatăm reorientarea gândirii creștine spre principiul biosferocentrist și coevoluționist. În unele documente sinodale [6] deja sunt expuse teoretic și practic cerințe ce ar depăși criza ecologică planetară. Poluarea mediului cu deșeuri industriale, o tehnologie agricolă neadecvată, distrugerea pădurilor și solurilor de la suprafață toate au drept rezultat înăbușirea activității biologice și diminuarea constantă a diversității genetice a vieții. Resursele minerale neregenerabile sunt epuizate, rezervele de apă potabilă s-au redus. A apărut o mulțime de substanțe vătămătoare, multe din ele nemaiintrând în circuitul naturii și acumulându-se în biosferă. Echilibrul ecologic a fost încălcat; omul se confruntă cu apariția unor procese naturale devastatoare, inclusiv subminarea puterii sale de reproducere naturală. Criza ecologică ne constrânge să ne revizuim relațiile cu lumea înconjurătoare. Astăzi concepția dominației omului asupra naturii și principiul consumist în relația cu ea sunt tot mai mult criticate. Conștiința faptului că societatea contemporană plătește un preț mult prea scump pentru binefacerile civilizației provoacă o opoziție față de egoismul economic [6, p. 185-266].

Astfel, se identifică formele de activitate care afectează mediul natural. În același timp, se dezvoltă un sistem de protecție a acestuia; se revizuiesc metodele economice; se depun eforturi de a crea noi tehnologii care să economisească energia și de producție fără deșeuri care să poată intra în circuitul naturii. Conștiința publică influențată de etica invaeromentală se pronunță împotriva modului de viață consumist, cere asumarea responsabilității morale și juridice pentru daunele aduse naturii, propune introducerea doctrinei și educației ecologice și cheamă la unirea eforturilor în vederea protejării mediului înconjurător pe baza unei largi cooperări internaționale. Lumea vegetală, animală și cea umană sunt într-o strânsă legătură. Punctul de vedere creștin prezintă astăzi ideea că natura nu este un depozit de resurse menite să servească unui consum egoist și irresponsabil, o casă în care omul nu este stăpân, ci doar administrator. Problemele ecologice au, în esență, un caracter antropologic pentru că sunt generate de om iar nu de natură. De aceea, răspunsul la numeroasele chestiuni ridicate de criza mediului înconjurător se cuprinde nu în sfera economiei, biologiei, tehnologiei sau politicii, ci în sufletul omului. Relațiile dintre antropologie și ecologie se revelează cu maximă claritate în zilele noastre, când lumea trece în același timp prin două crize: spirituală și ecologică. Depășirea crizei ecologice în condițiile unei crize spirituale este imposibilă [6, p. 185-266], deoarece n-are loc adaptarea societății la noua paradigmă biosferocentristă.

Același lucru se manifestă și în aspectul normativ. Dorința teologilor de a fi mai aproape de vulnerabilitatea societății au revizuit normele clasice cu privire la probleme de bioetică medicală și au stabilit puncte noi în sprijinul unor situații dificile.

Aici observăm, comparativ, dacă să luăm problema avortului poziția ecleziastică a fost redată în mai multe rânduri și feluri. Astfel, în literatura patristică sesizăm două modalități

Christian society and the human community, in general, were evolutionary generated one another, they socially increased parallel. So there are observed items related to the process of adapting the Christian existential framework to the progressive aspirations of mankind [5, p. 360]. Therefore, this aspect makes it possible to accommodate Christian values to some requirements of bioethics.

In some synodical documents [6] there are already been exposed, theoretical and practical, requirements that would exceed the planetary ecological crisis. Environmental pollution by industrial waste, inadequate agricultural technology, destruction of forests and soils from the surface all resulting in a suppressed biological activity and a continued decline in the genetic diversity of life. Non-renewable mineral resources are exhausted, drinking water supplies are low. There appeared a lot of harmful substances, many of which have never entered the circuit nature and have accumulated in the biosphere. The ecological balance has been violated; man faces the emergence of devastating natural processes, including the subversion of its natural spawning. The ecological crisis forces us to review our relations with the surrounding world. Today conception of human domination over nature and the principle of consumerism in relation to it are increasingly criticized. Awareness that contemporary society pays a price too expensive for the benefits of civilization provokes an opposition against economic egoism [6, p. 185-266].

Thus, forms of activity affecting the natural environment are identified. At the same time, a system to protect it is developed; economic methods are reviewed; efforts to create new technologies that save energy production without wastes that can enter into the nature are made. Public awareness influenced by environmental ethics opposes consumerist lifestyle, requires moral and legal responsibility for the damages caused to the nature, proposes to introduce the doctrine and ecological education and calls for joint efforts to protect the environment based on an extensive international cooperation. The vegetable, animal and human world are closely related.

Environmental problems are essentially anthropological in nature because they are generated by man and not by nature. Therefore, the answer to the many issues raised by the environmental crisis is contained not in the sphere of economy, biology, technology or politics, but in the human soul. Relations between anthropology and ecology are revealed with utmost clarity nowadays, when the world simultaneously passes through two crises: spiritual and ecological. Overcoming the ecological crisis in terms of a spiritual crisis is impossible [6, p. 185-266], because the adaptation of the society to the new biospherocentric paradigm isn't taking place.

The same thing is also reflected in the normative aspect. Theologians desire to be closer to the society's vulnerability revised classic rules on medical bioethics matters and set new points in support of difficult situations.

Here we see comparatively taking the issue of abortion, the ecclesiastical position was given several times and ways. Thus, in the patristic literature we grasp two ways of condemning abortion: one through personal canons and the other by the

de condamnare a avortului: unul prin canoane personale și al-
tul prin canoane sinodale. Vasile cel Mare menționa: „Cele ce
dau medicamente pentru perierea pruncilor sunt ucigașe ca și
cele ce primesc otrăvire ucigătoare de prunci”. Ioan Pustnicul
susține: „Femeile care omoară copiii în pântece cu meșteșu-
giri diferite, ca să lepede copiii, nu trebuie să se Împărtășească
zece ani”. Teologul Ioan Floca a sistematizat canoanele care
condamnă avortul. Sinodul de la Elvira (305-306) a decis ex-
comunicarea femeii care și-a avortat copilul, ea având posibili-
tatea să se împărtășească abia pe patul de moarte (Canoanele
63, 68). Mai indulgentă a fost pedeapsa fixată de canonul 21
al Sinodului de la Ancira (314). Totuși, formula canonică defi-
nitivă de condamnare a avortului s-a dat prin Sinodul Trulan
(Quinisext, 692), care a ținut cont de Sinodul din Ancira și de
scrisorile canonice 2 și 8 ale lui Vasile cel Mare. Canonul 91 al
Sinodului Trulan specifică: „Pe cele care dau doctorii provoca-
toare de avort și pe cele care primesc otrăvuri pierzătoare de
prunci, le supunem pedepsei ucigașului”, adică cel puțin zece
ani de excomunicare [5, p. 155]. În legislația canonică a Bisericii,
avortul premeditat este, prin urmare, considerat un act de
ucidere care aduce vină atât asupra femeii care a avortat, cât și
asupra persoanei care i-a furnizat acesteia mijloacele necesare
pentru lepădarea sarcinii.

Însă, în documentele sinodale curente se observă o ușoară
acomodare la unele situații destul de dificile din viața omului.
Totuși ele pornesc de la reglementările istorice dar în unele
cazuri admit: (a) Dacă viața mamei este pusă realmente în pe-
ricol prin sarcină sau naștere, ar trebui să fie acordată priori-
tate vieții femeii, nu pentru că viața ei are o valoare mai mare
în sine, ci datorită relațiilor și responsabilităților față de alte
persoane, care depind de ea; (b) În cazul în care investigația
genetică descoperă un copil nenăscut anormal, recomandarea
este de a naște copilul, respectându-i dreptul la viață, dar deci-
zia o va avea familia, după ce acesteia i s-au adus la cunoștință
de către medic și de către duhovnic toate implicațiile morale și
de întreținere. Toate acestea trebuie rezolvate din perspectiva
semnificației mântuitoare a prezenței unei ființe handicapate
în viața fiecărei persoane și în viața comunității; (c) Riscul
avortului datorat violului sau incestului trebuie evitat, mai în-
tâi, la nivelul educării cu privire la necomiterea acestor păcate.
În cazul în care starea de graviditate s-a produs, copilul va
trebui să fie născut și, după caz, înfiat; (d) Avortul nu poate fi
niciodată justificat, moral, de starea economică a familiei, de
neînțelegerile dintre parteneri, de afectarea carierei viitoarei
mame sau a aspectului fizic.

Pentru prevenirea acestor grave păcate se consideră că este
nevoie de un intens proces de mediatizare a gravității păcatu-
lui avortului (luându-se în calcul toate aspectele lui medicale,
psihologice, sociale, religioase). Societatea trebuie să ofere
soluții concrete. Biserica trebuie să întreprindă un întreg efort
de educare a omului de azi cu privire la scopul sexualității
umane. Activitatea pastorală a preotului trebuie diversificată.
Biserica va trebui să sensibilizeze toți factorii care au ca
obiect educarea populației sau se îngrijesc de sănătate; omul
trebuie educat cu privire la ce înseamnă adevărata tandrețe și
dragoste, trebuie educat să-și pună ordine în propria-i viață, în

synodical canons. St. Basil the Great mention: “The ones who
give medicines for killing infants are homicidal as those who
receive lethal poisoning of babies”. John the Hermit claims:
“Women who kill children in the womb by different means,
to forsake children should not receive communion ten years.”
Theologian John Floca systematized canons condemning
abortion. The Synod of Elvira (305-306) decided to excom-
municate the woman who aborted her child, she could receive
communion only on her deathbed (Canons 63, 68).

More lenient was the punishment fixed by canon 21 of the
Synod of Ancyra (314). However, the definitive formula for the
canonical condemnation of abortion was given by the Council
in Trullo (Quinisext, 692), which took into account the Council
of Ancira and the canonical letters 2 and 8 of Basil the Great.
Canon 91 of the Synod of Trullo specifies: “Those who give me-
dicines that induce abortion and those who receive poisons lo-
sing the babies, receive the killer penalty”, that means at least
ten years of excommunication [5, p. 155]. In the Church’s ca-
nonical law, premeditated abortion is therefore considered an
act of murder that brings the blame against the women who
aborted and the person who has provided the means denying
its pregnancy.

But in the current synodal documents there is a slight
adjustment to some rather difficult situations of human life.
However, they are based on historical regulations but in some
cases allow: (a) If the mother’s life is being really endangered
by pregnancy or birth should be given priority woman’s life,
not because her life has greater value in itself, but because of
the relationships and responsibilities to other people who de-
pend on her; (b) In the case in which the genetic investigation
discovers an abnormal unborn baby, the recommendation is
to give birth to the child, respecting his right to life, but it is
the family’s decision, after it’s been made aware by the doctor
and the confessor all the moral and care implications. All this
should be resolved in the light of the saving significance that
the presence of an handicapped being has in the life of every
person and in the life of the community; (c) The risk of aborti-
on due to rape or incest should be avoided at first at the level
of education regarding the absence of such sins. If the preg-
nancy has occurred, the child will be born and, where appro-
priate, adopted; (d) Abortion can never be justified, moral, by
the economic status of the family, the disagreements between
partners, by the career damage of the future mother or her
physical.

To prevent these severe sins is considered to be needed an
intense process of publicizing the gravity of the abortion sin
(taking into account all its medical, psychological, social, re-
ligious aspects). The society must provide concrete solutions.
The Church must undertake an effort to educate the today’s
man about the purpose of human sexuality. The pastoral acti-
vity of the priest must be diversified. The Church will have to
sensitize all the factors that concern the public education or
health care; man must be educated on what real tenderness
and love is, must be educated to put his own life in order in
the present social conditions. Political and administrative de-
cision makers must be sensitized to encourage the creation of

condițiile sociale actuale. Factorii de decizie politic și administrativ trebuie sensibilizați să favorizeze crearea condițiilor ca femeia să nu mai fie umilită, nici ca ea însăși să se complacă în umilire (considerând-o normală) în propria ei specificitate [7].

Concluzii

Componentele metodologice ale bioeticii sociale (procesul de măsurare a nivelului de bioetizare a societății și gradul de adaptare a bioeticii la sferile sociale) reprezintă instrumente teoretice cu implicații practice în acțiunile de clarificare a pluralismului moral, cu tendință de răspândire în activitatea medicală și reactualizarea formelor sociale ce opun rezistență noilor exigențe etice. Prin urmare, strategia de bioetizare a comunităților creștine debutează prin elementele morale și normative, deoarece constituie, în sine, o natură dinamică. Totodată convingerile doctrinare implicate în dezbaterile prezentate sunt nuanțate drept absolute și categorice, respectiv bioetica se acomodează la cerințele lor, în caz contrar, pot surveni controverse publice.

Declarația de conflict de interes

Nimic de declarat.

conditions in which the woman is no longer humiliated, nor to indulge herself in humiliation (assuming a normal) in its own specificity [7].

Conclusions

Methodological components of social bioethics (the measurement process of the bioethization level of the society and the bioethics degree of adaptability to the social spheres) are theoretical instruments with practical implications in the actions of clarification of the moral pluralism with a spreading trend in medical work and updating social forms that resist to the new ethical requirements. Therefore, the bioethization strategy of Christian communities begins with moral and normative elements, because it constitutes in itself a dynamic nature. Moreover doctrinal beliefs involved in the presented debates are nuanced as absolute and categorical, respectively bioethics accommodates to their requirements, not doing so may cause public controversy.

Declaration of conflicting interests

Nothing to declare.

Referințe / references

1. Цырдя Т. Н. Социальная биоэтика: теоретико-методологические аспекты. Экологический Вестник. Научно-практический журнал. Минск, 2011, №2, с. 95-100.
2. Цырдя Т. Н. Статус, предмет и проблемное поле социальной биоэтики: методологический анализ. Биоэтика. Федеральный научно-практический журнал. Волгоград, 2012, №1, с. 5-11.
3. Roșca I. Introducere în axiologie. O abordare istorică și sistemică. București: Fundației Române de mâine, 2002, 176 p.
4. Vianu T. Introducere în teoria valorilor. București: Ed. Albatros, 1997, 134 p.
5. Floca I. Drept canonic ortodox, legislație și administrație bisericească. Vol. II, București: Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1990, 476 p.
6. Ica Ioan jr, Marani Germano. Gândirea socială a Bisericii. Fundamente, documente, analize, perspective. Sibiu: Deisis, 2002, 616 p.
7. Documentul sinodal referitor avort. Disponibil la adresa: <http://patriarhia.ro/avortul-208/>. Accesat pe: 04.10.2016.